

บันทึกการตอบข้อหารือกรมอนามัย

เรื่อง แนวทางการพิจารณาเหตุรำคาญตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

ผู้หารือได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ถึงกรมอนามัย เพื่อขอหารือข้อกฎหมายในการจัดการเหตุรำคาญและเหตุอันอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ผู้หารือได้ซื้อทาวน์โฮม ๒ ชั้น จากโครงการจัดสรรแห่งหนึ่งเมื่อปีพ.ศ. ๒๕๕๗ และเข้าพักอาศัยตามปกติ แต่ต่อมาในปีพ.ศ. ๒๕๕๙ ผู้หารือพบหยดน้ำจำนวนมากล้นตัวไหลออกมาจากผนังภายในห้องนอนทำให้เตียงนอนเปียกเมื่อรีดผ้าเตียงที่ติดกับผนังพบคราบน้ำและเชื้อราจำนวนมาก ซึ่งผนังดังกล่าวเป็นผนังร่วมกับเพื่อนบ้านข้างเคียง จึงได้ให้วิศวกรเข้ามาหาสาเหตุที่แท้จริง ปรากฏว่าหยดน้ำดังกล่าวพิสูจน์แล้วว่า เกิดจากเพื่อนบ้านข้างเคียงของผู้หารือที่ใช้เครื่องปรับอากาศในอุณหภูมิต่ำตลอด ๒๔ ชั่วโมง เนื่องจากมีการเลี้ยงสุนัขพันธุ์ต่างประเทศไม่ต่ำกว่า ๕ - ๖ ตัว ซึ่งคุ้นชินกับอากาศหนาวเย็น ทำให้เกิดการ Condensation (การควบแน่นตามหลักการวิทยาศาสตร์) เมื่อผนังเกิดความชื้นสะสมจากการใช้เครื่องปรับอากาศของเพื่อนบ้านที่เป่ามาทางผนังห้องนอนของผู้หารือตลอด ๒๔ ชั่วโมง จึงเกิดเป็นเชื้อราขึ้นผนังทั้งชั้นบนและชั้นล่างที่เป็นผนังร่วม รวมถึงฝ้าเพดาน ขอบประตู ผนังติดโถงบันได ก็ได้รับความเสียหายจากเชื้อรา พื้นลามิเนตในห้องนอนเสียหายจากคราบน้ำและเริ่มมีการฟองตัวจากหยดน้ำไหลลงพื้น เกิดน้ำสนิมจากเหล็กภายในโครงสร้างผนังไหลออกมา ซึ่งความชื้นทำให้เหล็กที่เป็นโครงสร้างเสียหาย นอกจากนี้ สปอร์ของเชื้อราได้แพร่กระจายไปยังเฟอร์นิเจอร์ต่าง ๆ ภายในบ้าน อาทิ ตู้เสื้อผ้า, ชั้นวางทีวี, โซฟา และโต๊ะกินข้าว ฯลฯ เมื่อสปอร์ของเชื้อราแพร่กระจายเป็นวงกว้างมากขึ้นภายในบ้านทำให้ผู้หารือรู้สึกหายใจอึดอัด ประกอบกับเป็นโรคมะเร็งผิวหนัง ไม่สามารถอาศัยในที่ที่มีฝุ่นละออง เขม่า หรือสัมผัสเชื้อราได้ อีกทั้งช่วงเวลาดังกล่าวผู้หารือกำลังตั้งครรภ์ เภรจะเป็นอันตรายต่อบุตรในครรภ์ จึงจำเป็นต้องย้ายออกจากบ้านหลังดังกล่าวเพื่อไปขออาศัยอยู่กับญาติ ปัจจุบันเป็นระยะเวลากว่า ๒ ปีแล้ว ผู้หารือก็ยังไม่สามารถอยู่บ้านหลังดังกล่าวได้เนื่องจาก ปัญหาหยดน้ำยังไม่หมดไป ในเบื้องต้นได้เจรจากับเพื่อนบ้านให้ทำการซ่อมผนังขึ้นมาตามที่วิศวกรแนะนำ เพื่อไม่ให้ผนังของผู้หารือปะทะกับเครื่องปรับอากาศของเพื่อนบ้านข้างเคียงตลอดเวลาหรือให้เพื่อนบ้านลองย้ายเครื่องปรับอากาศไปในทิศทางอื่น แต่เพื่อนบ้านข้างเคียงกลับบ่ายเบี่ยงที่จะแก้ปัญหา ทำให้ผู้หารือไม่สามารถเข้าซ่อมแซมทำความสะอาดบ้านของผู้หารือได้ และเนื่องจากบุตรของผู้หารือยังเด็กย่อมไม่มีภูมิต้านทานพอที่จะอยู่ในสภาพบ้านที่มีความชื้นและเชื้อราสะสมได้ จึงทำให้ผู้หารือขาดประโยชน์ในด้านการอยู่อาศัย ขณะเดียวกันยังมีภาระในการผ่อนบ้านหลังนี้ ผู้หารือได้รับความเดือดร้อนเป็นอย่างมาก ไม่มีกำลังพอที่จะหาเช่าที่อยู่ใหม่ ผู้หารือจึงขอหารือใน ๓ ประเด็น ดังนี้

- ๑) กรณีของผู้หารือเข้าข้อเหตุอื่นใด ในมาตรา ๒๕ (๔) หรือไม่
- ๒) เป็นเหตุให้เสื่อมและเป็นอันตรายต่อสุขภาพได้หรือไม่
- ๓) ในกรณีนี้ถือเป็นเหตุรำคาญหรือไม่

^๑ ส่งพร้อมหนังสือ ที่ สธ ๐๙๔๕.๐๔/๔๑๒ ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒ ซึ่งกรมอนามัยมีถึงผู้หารือ

๑. ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้อง

กรมอนามัย ได้ประสานงานไปยังผู้हारือ เพื่อสอบถามข้อเท็จจริงเพิ่มเติม ได้ความว่า สถานที่ที่ผู้हारือพักอาศัยอยู่ คือ อาคารทาวน์โฮมสองชั้น โดยมีลักษณะผนังติดกันกับบ้านหลังข้างเคียง โดยเพื่อนบ้านได้เลี้ยงสุนัข ประมาณ ๕ - ๖ ตัว และได้เปิดเครื่องปรับอากาศ จำนวน ๒ เครื่อง ตลอด ๒๔ ชั่วโมง ชั้นบนของบ้าน ๑ เครื่อง และชั้นล่างของบ้าน ๑ เครื่อง ซึ่งผู้हारือได้รับผลกระทบจากการเปิดเครื่องปรับอากาศ เนื่องจากผนังบ้าน อุปกรณ์ เครื่องใช้ต่าง ๆ เกิดเชื้อรา ทำให้ไม่สามารถอาศัยอยู่ในบ้านได้ โดยผู้हारือได้แจ้งไปยังสำนักงานเขตฯ เพื่อให้สำนักงานเขตฯ เข้ามาตรวจสอบข้อเท็จจริงดังกล่าวแล้ว และเบื้องต้นผู้हारือได้เจรจาไกล่เกลี่ยกับเพื่อนบ้านเพื่อให้ทำการซ่อมผนังขึ้นมาตามที่วิศวกรแนะนำ พร้อมทั้งให้ย้ายเครื่องปรับอากาศไปในทิศทางอื่นแล้ว แต่เพื่อนบ้านบ่ายเบี่ยงที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าว

๒. ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

กรมอนามัย ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวแล้วเห็นว่าตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดไว้ดังนี้

มาตรา ๒๕ วรรค ๔^๒ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ “การกระทำใด ๆ อันเป็นเหตุให้เกิดกลิ่น แสง รังสี เสียง ความร้อน สิ่งมีพิษ ความสั่นสะเทือน ฝุ่น ละออง เขม่า เถ้าหรือกรณีอื่นใด จนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ” ถือว่าเป็นเหตุรำคาญตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจตามมาตรา ๒๘^๓ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ในการระงับเหตุรำคาญ ดังนี้

(๑) ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้น ระงับหรือป้องกันเหตุรำคาญภายในเวลาอันสมควร

(๒) ออกคำสั่งให้กระทำการเพื่อป้องกันมิให้เหตุรำคาญเกิดขึ้นอีกในอนาคต โดยกำหนดวิธีการไว้ในคำสั่งระงับเหตุรำคาญก็ได้

(๓) ถ้าผู้ได้รับคำสั่งไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ก็เข้าระงับและจัดการตามความจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้เกิดขึ้นอีกก็ได้ และถ้าการนั้นเกิดจากการกระทำหรือการละเลย หรือการพ่นผื่นของเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้น เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้น ต้องเสียค่าใช้จ่ายด้วย

---

^๒ มาตรา ๒๕ ในกรณีที่มีเหตุอันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยบริเวณใกล้เคียงหรือผู้ที่ต้องประสบกับเหตุนั้นดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นเหตุรำคาญ

(๔) การกระทำใด ๆ อันเป็นเหตุให้เกิดกลิ่น แสง รังสี เสียง ความร้อน สิ่งมีพิษ ความสั่นสะเทือน ฝุ่น ละออง เขม่า เถ้า หรือกรณีอื่นใด จนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

^๓ มาตรา ๒๘ ในกรณีที่มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในสถานที่เอกชนให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้นระงับเหตุรำคาญภายในเวลาอันสมควรตามที่ระบุไว้ในคำสั่ง และถ้าเห็นว่าสมควรจะให้กระทำโดยวิธีใดเพื่อระงับเหตุรำคาญนั้น หรือสมควรกำหนดวิธีการเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในอนาคตให้ระบุไว้ในคำสั่งได้

ในกรณีที่ไม่มี การปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจระงับเหตุรำคาญนั้นและอาจจัดการตามความจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นอีก และถ้าเหตุรำคาญเกิดขึ้นจากการกระทำ การละเลย หรือการยินยอมของเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้น เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ดังกล่าวต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับกรนั้น

ในกรณีที่ปรากฏแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นในสถานที่เอกชนอาจเกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ หรือมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะออกคำสั่งเป็นหนังสือห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองใช้หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้สถานที่นั้นทั้งหมดหรือบางส่วน จนกว่าจะเป็นที่พอใจแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าได้มีการระงับเหตุรำคาญนั้นแล้วก็ได้

(๔) กรณีที่เหตุรำคาญนั้นอาจเป็นอันตรายร้ายแรงต่อสุขภาพหรือมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพ เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองใช้หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้สถานที่นั้นทั้งหมดหรือบางส่วนได้ จนกว่าจะเป็นที่พอใจว่าได้ระงับเหตุรำคาญนั้นแล้ว

๓. ความเห็นในประเด็นข้อหาหรือ

ข้อหาหรือที่ ๑ และ ๒ กรณีของผู้หาหรือเข้าข้อเหตุอื่นใด ในมาตรา ๒๕ (๔) หรือไม่ และเป็นเหตุให้เสื่อมและเป็นอันตรายต่อสุขภาพได้หรือไม่

กรมอนามัย ได้พิจารณาประเด็นข้อหาหรือ พร้อมทั้งวิเคราะห์ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว มีความเห็น ดังนี้ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ หมวด ๕ ว่าด้วยเหตุรำคาญ เป็นบทบัญญัติที่มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองสุขภาพของประชาชนอันเกิดจากกิจกรรม การกระทำทุกอย่าง และกิจการประเภทต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนที่อาศัยในบริเวณใกล้เคียง หรือผู้ที่ต้องประสบเหตุนั้น ๆ โดยมาตรา ๒๕ (๔) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดว่า การกระทำใด ๆ อันเป็นเหตุให้เกิดกลิ่น แสง รังสี เสียง ความร้อน สิ่งมีพิษ ความสั่นสะเทือน ฝุ่น ละออง เขม่า เถ้า หรือกรณีอื่นใด จนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ถือเป็นเหตุรำคาญ โดยการตีความ “เป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ” มีหลักเกณฑ์หรือแนวทางในการพิจารณาจากข้อเท็จจริงและข้อมูลหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยต้องปรากฏลักษณะบ่งชี้อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

๑) มีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชนหรือสภาวะที่ทำให้เกิดการรบกวนต่อความเป็นปกติสุขของประชาชนที่คาดว่าจะมีผลสืบเนื่องมาจากปัญหาเหตุรำคาญที่เกิดขึ้น

๒) มีผลตรวจวิเคราะห์คุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือมลพิษอยู่ในระดับที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานกำหนด ที่บ่งชี้ถึงผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนที่คาดว่าจะมีผลสืบเนื่องมาจากปัญหาเหตุรำคาญที่เกิดขึ้น

๓) มีผลการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพที่บ่งชี้ผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน หรือปรากฏโรค หรือการเจ็บป่วยของประชาชนหรือมีแนวโน้มที่จะทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนที่คาดว่าจะมีผลสืบเนื่องมาจากปัญหาเหตุรำคาญที่เกิดขึ้น

ทั้งนี้ จากข้อมูลข้อเท็จจริงที่ได้จากผู้หาหรือพบว่ามีกรณีเกิดขึ้นในบ้านของผู้หาหรือจนก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพ และทำให้หายใจอึดอัด เกิดผื่นลมพิษ โดยมีผลการตรวจสุขภาพหรือมิได้รับการแพทย์ที่ระบุสาเหตุว่าเกิดจากการสัมผัสเขื่อนั้น จึงเป็นข้อมูลหรือหลักฐานที่บ่งชี้ได้ว่า “เป็นเหตุให้เสื่อมและเป็นอันตรายต่อสุขภาพ” ตามความในมาตรา ๒๕ (๔) ซึ่งหากผู้หาหรือสงสัยว่าเขื่อนซึ่งเป็นเหตุให้เสื่อมเกิดจากการเปิดเครื่องปรับอากาศของเพื่อนบ้าน ก็สามารถแจ้งราชการส่วนท้องถิ่นตรวจสอบข้อเท็จจริง เพื่อประกอบการพิจารณาการบังคับใช้กฎหมายในการจัดการเหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขต่อไป

ข้อหาหรือที่ ๓ ในกรณีนี้ถือเป็นเหตุรำคาญหรือไม่

ในกรณีมีเหตุรำคาญเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในสถานที่เอกชน พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น ในการดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งแหล่งกำเนิดเหตุรำคาญ สภาพพื้นที่ที่เกิดเหตุ และผลกระทบต่อประชาชน รวมถึงรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ทั้งพยานบุคคล พยานเอกสาร พยานวัตถุ และผลจากการตรวจวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงในเรื่องเหตุร้องเรียนที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งทำการวิเคราะห์ข้อมูลข้อเท็จจริง สรุปและประมวลผล โดยเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะต้องวินิจฉัยว่าเหตุร้องเรียนนั้น ๆ เข้าข่ายเป็นเหตุรำคาญตามกฎหมาย

ว่าด้วยการสาธารณสุขหรือไม่ อย่างไร โดยมีแนวทางพิจารณาจากองค์ประกอบของเหตุรำคาญ คือ ๑) มีเหตุเกิดขึ้น ๒) เหตุที่เกิดขึ้นนั้นอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยบริเวณใกล้เคียงหรือผู้ที่ต้องประสบกับเหตุนั้น ๓) จนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ฉะนั้น หากเจ้าพนักงานท้องถิ่น เห็นว่าการกระทำใด ๆ ที่ก่อให้เกิดเข็วรานั้น เข้าข่ายเป็นเหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจตามมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ออกคำสั่ง เป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้นระงับเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นในเวลาอันสมควร ถ้าหากเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้น ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร ถือว่ามีความผิดตามมาตรา ๗๔^๔ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ซึ่งในกรณีนี้กรณีตัวอย่างเทียบเคียงสำหรับเป็นแนวทางในการบังคับใช้กฎหมายของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามคำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ ๙๔๕/๒๕๕๐ (คดีถึงที่สุดเนื่องจากไม่มี คู่กรณีอุทธรณ์) มีรายละเอียดดังนี้ ผู้ประกอบกิจการรายหนึ่งประกอบกิจการสะสมอาหารในอาคารพาณิชย์ สูง ๓ ชั้น ติดกัน ๓ คูหา และมีตู้เย็นขนาดใหญ่จำนวน ๖ ตู้ วางห่างจากผนังกำแพงบ้านผู้ร้องเรียนประมาณ ๓๐ เซนติเมตร จากการตรวจวัดอุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์โดยใช้เครื่องมือวิทยาศาสตร์ ผลการตรวจวัดพบว่ามี ความชื้นสูงกว่าเกณฑ์ปกติ และพบว่ามีหยดน้ำเกาะบริเวณกำแพงบ้านของผู้ร้องเรียน สำนักงานเขตฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ร้องเรียนได้รับความเดือดร้อนเรื่องความชื้นสูง เจ้าพนักงานท้องถิ่น จึงออกคำสั่งให้ ผู้ประกอบกิจการปรับปรุงแก้ไขและระงับเหตุรำคาญ ภายใน ๑๕ วัน ต่อมาผู้ประกอบกิจการได้มีหนังสือ อุทธรณ์คำสั่งต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขได้วินิจฉัยว่า เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกคำสั่งโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว ซึ่งผู้ประกอบกิจการไม่เห็นพ้องกับคำวินิจฉัย อุทธรณ์ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข จึงขอให้ศาลปกครองมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้เพิกถอน คำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น และให้เพิกถอนคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งต่อมาศาลปกครองกลางได้มีคำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ ๙๔๕/๒๕๕๐ ว่า การประกอบกิจการสะสม อาหารโดยมีการใช้เครื่องปรับอากาศและตู้เย็น ซึ่งถือเป็นการประกอบอาชีพตามปกติรูระอย่างหนึ่ง ซึ่งการมีความชื้นเช่นนี้หากไม่ถึงขนาดที่ผิดปกติวิสัยและก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญได้โดยลำพังแล้ว ย่อมไม่อาจถือเป็นเหตุรำคาญได้ การพิจารณาออกคำสั่งก็ต้องคำนึงด้วยว่าจะต้องไม่กลายเป็นการก่อผล เสียหายต่อสิทธิของบุคคลที่ปฏิบัติตามปกติรูระ และแม้ปรากฏข้อเท็จจริงว่า มีหยดน้ำเกาะบริเวณ ผนังบ้านของผู้ร้องเรียนซึ่งการมีสภาพเช่นนี้อาจเป็นแหล่งให้เกิดการสะสมของเชื้อโรค แต่ข้อเท็จจริง จากผลการตรวจสอบหลายครั้งล้วนไม่อาจนำมารับฟังได้ว่า ตำแหน่งการติดตั้งตู้เย็นหรือตัวตู้เย็นของ กิจการเป็นสาเหตุโดยตรงหรือสาเหตุสำคัญของการก่อให้เกิดหยดน้ำที่เกาะบนผนังบ้าน แต่มีข้อเท็จจริง ที่สนับสนุนว่ามีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายปัจจัย เช่น ความชื้นในอากาศบริเวณฝาผนัง ความชื้นจากบริเวณ โดยรอบ สภาพโครงสร้างของฝาผนัง ลักษณะการถ่ายเทอากาศ เป็นต้น อีกทั้ง คำสั่งเกี่ยวกับการแก้ไขเหตุ รำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะต้องพิจารณากำหนดมาตรการบังคับ ตามคำสั่งที่ชัดเจนว่าให้ผู้รับคำสั่งกระทำการอย่างไรโดยวิธีใด ทั้งนี้ เพื่อแก้ไขปัญหาเหตุรำคาญให้บรรลุผล ดังนั้น เนื้อหาของคำสั่งในส่วนที่กำหนดมาตรการให้แก้ไขปัญหาเหตุรำคาญโดยให้ย้ายตำแหน่งติดตั้งตู้เย็น และติดตั้งวัสดุป้องกันความชื้น จึงเป็นมาตรการที่ปราศจากข้อเท็จจริงสนับสนุนอย่างเพียงพอ อันเป็นเหตุ

^๔ มาตรา ๗๔ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๒๘ วรรคหนึ่งหรือสาม โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๗ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๘ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน สามเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ทำให้เนื้อหาในส่วนดังกล่าวเป็นเนื้อหาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ศาลจึงพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งและคำวินิจฉัยดังกล่าว

จากคำพิพากษาของศาลปกครองดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า การออกคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้ปรับปรุงแก้ไขเหตุรำคาญ ต้องดำเนินการตรวจสอบและพิสูจน์ข้อเท็จจริงตามหลักวิชาการให้เป็นไปตามมาตรฐาน วิธีการที่กำหนดในกฎหมาย เพื่อให้ได้เหตุผลข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง ตรงประเด็น ครบถ้วน เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาออกคำสั่งให้ปรับปรุงแก้ไขเพื่อระงับเหตุรำคาญ โดยเนื้อหาในคำสั่งต้องมีความชัดเจน เหมาะสม ไม่กว้างหรือแคบจนเกินไป มิเช่นนั้นแล้วคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจมิชอบด้วยกฎหมาย และถูกเพิกถอนคำสั่งได้ ซึ่งทำให้คำสั่งนั้นไม่มีผลบังคับใช้ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขในการคุ้มครองสุขภาพประชาชน

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ในกรณีที่เพื่อนบ้านข้างเคียงเลี้ยงสุนัขจำนวน ๕ - ๖ ตัว นั้น ผู้ห้ำหรืออาจแจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจสอบและควบคุมการเลี้ยงสัตว์ให้เป็นไปตามข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามความในหมวด ๖ การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ หากการเลี้ยงสัตว์นั้นฝ่าฝืนข้อบัญญัติท้องถิ่น จะมีโทษตามมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นห้าพันบาท

กรมอนามัย

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

๑๗ มกราคม ๒๕๖๒

หมายเหตุ : ท่านสามารถศึกษาแนวทางการตอบข้อหารือในประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ได้ที่เว็บไซต์ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข หรือสแกนได้ที่คิวอาร์โค้ดนี้

